



# Тарыхдан дерсле ала, жашау бла бирге атларгьа

Ахыры. Аллы 1-чи бетеди.

Хаути Хазратович быллай предложение да бергенди: «Артыктыкны бизни таулу кырашарларга да сынгандыла. Алай аламы Жангырыу кюнлери барды, бизде уа аллай байрам жокьду. Аны себепли биз бу кюнледе Майколда организациабызны толтуруучу комитетини жыйылыуунда Адыгь халкылаы жангырыууну битеудуния кюнүн тохташдырыргьа оную этгенбиз».

Сезиюну ахырында ол жаш адамлагьа сакь болурга, жашау бла бирге алга атларгьа,

бла уполномоченный Зумакьулланы Борис эмда Муниципальный кьуралдууларны ассоциациясыны советчини башчысы Николай Маслов да айтхандыла. Зумакьулланы Борис Кьабарты-Малкьарда жашагьан битеу халкьла да адыгьла бла бирге буюшу этгенлерин чертгенди. «Кавказ уруш регионда битеу халкьлааны айнырларына уллу хата салгьанды, биогон да бек аныдап адыгьла ачгьаньдыла. Болсада миллэт кесиге акылапгьанды, керек болгьан кезиуде уа Ата журтубузун - Россияни - кьоруулауучулары сагына кьышулуп, бийик кьырал саугьа-



иги жумушлагьа кьышуулуп, атларын белгиле этерге чакьыргьанды. «Жаш тьлюбоз миллети очюн кьайгырады, ата-бабаларыбызны адет-т^релери жангыртыу ишеги тири кьатышды. Ол а иги шартды. Халкьны келир жашуу сизни кьолугьуздады, миллетие хатаы, хайрымы келтирме деп, хар атламыгьазы да окуллап этмиз», - деп чакьыргьанды ол. Патчах Россияни Кавказда политикасында тарых дерсле алы, аны бла бирге келир жашууну иосондн сагышы этерге кереклисини иосондн КьМР-де Адамны эркинликери жань

лагьа тийишли болгьанды. Биз, тарыхьабызны эсибизде тутуп, мындар аны Россияде, Кьабарты-Малкьарда да мамырлык, миллетле аралы келишулик сакьларын очюн кьолубуздан келерини этерикчи», - дегенди ол. Биз бла жыйылгьанла урушда, андан сора елгенлери бир минут шот тутуп эсгергенди. Республиканы муфтийин Хазратули Даэсове алгьа дууа тутургьанды. Биз бла Кавказ кьызауатда жоопгьан адыгьланы журметлерине ишленген эсгертемге гоолле салынгьанды. **Атамы ТОКОВА.**



## Жыйылыу Мамырлык - неден да кьыйматлыды

Лескен району Анзорей эминде Кавказ урушда елген адыгьланы эсгеруно кюннде анга аталган ишле болгьанды. Адыгь КьМР-ни Башчысы Арсен Каноков, РФ-ни Федеральный Жыйылыуунда КьМР-ни келечиси Альберт Кажаров, Парламентни депутаты Владимир Кебеков, Урбан району администрациясыны таматасы Андермихан Каноков эмда Элбрус поселокуну башчысы Курдалианы Уевир да кьатышхандыла. Аны иосондн бизге району администрациясыны пресс-службасында билдиргенди.

Эмурден артыкь баргьан кьызауаты иосондн Анзорейни администрациясыны таматасы Светлана Кажарова тынгьлы халкьла айтханды. «Ол кьыйылыкьла да кьарамай, адыгьла келерини культураларын, энчиликлерин, адет-т^релерин сакьлапгьандыла», - дегенди ол. Лескени орта школуну окуучулары уа ол буюшту кюннде атип, театр оюн хазырлагьандыла. Элбрус райондан делегация да адыгь халкьгьа тутхулукь этгенлерин билдирип, энчи программа хазырлап келгенди. Элбрусчу школчула Кавказ урушуну иосондн назмула окь-

## Документле

### Сабийлеге болушукьгьа битеуреспубликаны субботник бардырыууну иосондн Кьабарты-Малкьар Республиканы Правительствоосуна

#### Б Е Г И М И

2013 жылда 15-чи майда

Республиканы битеуло билгалы субботникге кьатышханда келери ырызлыкьлары бла жандуулукь халда берген ача Кьабарты-Малкьар Республиканы Правительствоосуна «Россия Федерацияны субъектлериин бюджеттерини башка налог фьайдалары» деген кесегине 961 17 105020 02 0000 180 код бла 401018010000000017 с^хта --Россия Федерацияны бюджеттерини араларында Федеральный казначействону органлары юлешген фьайдалары - этдоронди.

1. Кьабарты-Малкьар Республиканы Проффессионал союзларыны организациаларыны биригуюно эми урууну коллективлени 2013 жылда 1-чи июнда сабийлеге болушукьгьа битеуреспубликаны субботник бардырыууну иосондн башламчылкьларын кьыбыл кьорго.
2. Кьабарты-Малкьар Республиканы кьырал властыны толтуруучу органлары, республиканы муниципальный районларыны бла шахарларыны жер-жерли администрациялары, иеликни не торно формасы бла да ишленген уюрунда, предпритияла эмда организациала сабийлеге болушур мурат бла бардырылган битеуреспубликаны субботникге кьатышыргьа эмда биркюнлюк иш хажьары битеуреспубликаны субботник фондунда этдорие тиийишди.
3. Сабийлеге болушукьгьа деп бардырылган битеуреспубликаны

Кьабарты-Малкьар Республиканы Правительствоосуна Председатели

Р. ХАСАНОВ.



## Праволу кьыралны жорукьларын жаяр мурат бла

Ала бирге шолчулагьа илму ишлерин жазгьа болушукь устанла да саугьалангьандыла. Ала арасында Парламентини Урунуу, социальный политика эм саулукь сакьлау комитетини башчысы Жанатайланы Салим да бар эди. Жаш адамланы жетишилери бла Парламентини башчысыны ачкьырылауу болушукь болгьанды. Ол былай РФ-ни Федерация Жыйылыууна 20 жыл эмда КьМР-де законла чыгаргыруучу органгьа 75 жыл толукьларын билдиргенди. «Бу байрамланы чеклеринде торню-торню конкурса болукьдула, алагьа да кьатышып, кесигини сынагьызы иги болушукь эди», - дегенди.

## ТАПЛАНДЫРЫУ Кьутургьан сууланы кьапха жьырча

Кьабарты - Малкьар Республиканы Табийгьат байлыкьла эмда экология министрствосу, федеральный бюджетден бьлюнген субвенцияланы хайрыланып, жаз башы - жай кезиуде Кьабарты-Малкьарны чеклеринде кьутурп келген суула хата тошормоз ючюн, комплекси мадарла хазырлай турды. Чекленген жуупылыкьгьа болгьан «12 Завьзд» общество бла этилген кьырал контрактта тиийишликте Прохладный - Азаво автомобиль жолу участкьын эм Бахсан муниципальный району Исламай элин кьорууручюн, Бахсан черкени суу ызын теренирк этиу жазыла 840 метр узунлукьда кьызыу ишле бошалгьандыла. Андан сора, Бахсан шахарны тьйресиуде башда айтылган черкени суу ызын тап

## БИЗ ЭМ ТАБИЙГЬАТ

### Минги тауну этеклерин тазалагьандыла

Солуу кюнледе Табийгьатны сакьлаууну жьлыны чеклеринде КьМР-ни Табийгьат байлыкьла эмда экология, Билим беруу эм илму министрстволарыны битеу «Приэльбрусие» миллет паркыны башламчылкьлары бла Кьабарты-Малкьарда «Минг тауну таза этеклери» деген акция бардырылгьанды. Бу иш эки мурат бла кьуралгьанды. Биринчиден, жамауатын эсин Минги тауну дунияда бир башка жерде тобемеген табийгьатны сакьлауу буртургьа эм, экинчиден, халкьны экология маданиятын вьсдорюе.

жол бла Минги таунгьа да чыгаргьандыла. Аланы иги кесеге Европаны эм бийик тауна биринчи керуе келе эди. Ишленген сора да, жаш адамла ахырында, теспеп, заукьлукь алгьанды. Сизигизе салайкь, Табийгьатны сакьлаууну жьлы бла байламлы республикада дагьыда «Терек черекни таза жьагалары», «Жашил шахар», «Парк солургьа эм иги жер», «Таза жьагала» деген эм талай башча экология магьаналы акцияла бардырылгьандыла. Сьз ючюн, апрель айда министрстволаны, ведомстволаны, муниципалитетлени, жамауат эм коммерциялы организациаланы тири кьатышулары бла «Терек орнат» атлы акция этген эди. Аны кезиуде жети миңгине жууукь терек эм кьен орнатылгьандыла.

Акцияны кьурагьанла Минги тауну этеклерин тазалау бла байламлы чакьырууларын Росприроднадзоруну республикада управленийасы, «Кьабмалкьгьа» ачыкь акционер обществон, Запад-Каспий бассейни суу управление, «Единая Россия» политика партианы Жаш тьлю гьагьадисы, КьМР-ни башчы тишурьуларыны ассоциациялары, КьМК^У-ну бла Кьабарты-Малкьар кьырал аграрный университетни студентлери, региону Экология обществосуна келечилери эм волонтерла кьыбыл кьоргоди. Ала Азаво таланы, Кругозор станицьагьа дери тау этекни, Бахсан сууну жьгьасын кир-кичкенден ариулагьандыла, ол жерледен битеу да 20 тонна кир жьыгьандыла.

Хаджиланы Фатима. КьМР-ни Табийгьат байлыкьла эмда экология министрствосуна пресс-службасы.

## Бирча итинуулукьде

Прохладный шахарны жер-жерли администрациясыны ишчилери элени тирилерин тазалау эм игилендируу бла байламлы битеуреспубликаны субботникге кьатышхандыла. Бу жол ала шахарны солгу паркында «Таза бахча» муниципальный предпритияны ишчилери бла бирге корешгенди. Аны башчысы Александр Сулпменко билдиргенге керуе, ала оной кьылынуучаны, бир километрден артыкь буруу, шикитилген болгьандыла, хансын чакьгьандыла эм т^ререкни сыйгагьандыла. Прохладный администрациясыны башчысы кьулугуун толтургьан Евгений Крецкий билгеленича, парк шахарчы-

ла солурга сыйген жерледен бирди. Ала ери юйорлери бла келелиде, жаш адамла да аслам жьыйладыла, пенсиячыла уа терек тобонде салкьында паркьабыз андан да ариу эм мында битеу ремонт, жангыртыу ишле тамманлангьандыла, кьылаулача кьоркьусузулкьну илзелмерине тиийишликге келтирилгенди. Болсада паркьабыз андан да ариу эм таза болупун элзейбиз. Бизни борбучу - адамла мында тургьан заманларында аланы солурлары зауукьлукь этерине кьайгырдууну, дегенди ол. **Прохладный шахарны жер-жерли администрациясыны пресс-службасы.**

## Ишлерини усталары Атын махтауу бла айтдырады

Ахкьбекланы Лейла Чегем районуну судноно канцеляриясында ишлегени сегиз жылдан атлагьанды. Сюдно оноулары, бегимлери, право нызамны сакьлауучу органдан келген документле, башка да материалла бары да бу бьлкемде жьыйладыла. Андан а хар документ керекли жерге заманында тапдырылгырга керекди. Ол жумуш тынгьыла тамамларына Лейла уллу кьыйын салады. Ол кодификаторду, ишине бек жуупалы кьарайды. Таматлары аны ишине бек ырыздыла, атын махтауу бла айтадыла, буролупгьан ишини ол терк да, тынгьыла да тындыргьанын чертеди. **РАЧЫКБАУ** улу Б.

## Конкурс Огьары Кьуркьужинни таш эсертмелери ючюн кьол к^тюрейик

«Россия 10» деген битеуроссей мультимедиялы эришуу проекте Кьабарты - Малкьарны бьтинден Элбрус бла бирге Огьары Кьуркьужинни стонужинде кьоргоюлоноди. Биогюнлюкте ол бизни бурун заманыбызны суратпаган таш эсертмеде. Кеси да алыме аны алыкьы тынтмьа генери бла сыйноди. Улуу таш гьыялдан ишленгенге юч гоппле, бир бири илзардан тизилп, гьорен кьурьайдыла. Бирсиде уа миллион жыл мындан алгьа табийгьат ишле ишленген кьылааланы кьабаргьаларына ушайдыла, беш-алты метрден бийкиди.

Журналисте Мария бла Виктор Котловрала стонужинни тамашалыгына былай айтхандыла: «Бу тарьыкьла, арий жерлеге бир келген энчи да кьайгыргьа юсерикди. Мындагы табийгьат эсертмеле готкалы кьыла-

Бизни корр.



